

Några av Berith Lindgrens blomsterkort.

Stockholm den 13 april 2017

Kära vänner!

Egentligen skulle det här nyhetsbrevet handlat om något helt annat. Jag började skriva det i förra veckan medan jag fortfarande var kvar i Hong Kong efter att ha avslutat min andra kurs den här terminen, och då tänkte jag skriva om påsken, som firas av både judar och kristna den här veckan. I måndags kväll förkunnade fullmånen uttågets natt för det judiska folket världen över, medan kristna firar Stilla veckan som förberedelse inför påsken.

I fredags hände emellertid något som jag vill tillägna större delen av detta nyhetsbrev. Jag tänker då inte på terrorattacken här i Stockholm, hur omskakande och tragisk den än är och hur många reflektioner den än frammanar. Den omfattande nyhetsförmedlingen får dock räcka just nu.

Berith Lindgren

Samtidigt som nyhetsflödet från terrorn i innerstaden bröt loss fick jag en personlig nyhet som var ledsam på ett helt annat sätt. Det var ett dödsbud som gällde en person som för de flesta av er förmodligen är helt okänd. Så varför skriva om henne i ett påskbrev? Det finns framför allt två skäl. Det första är att det handlar om Jubileumsfondens stiftare, som alltså varit med bland dem som tog initiativet till denna stiftelse. Därför bör hon nu avtackas för allt hon betytt för vårt arbete alltsedan det inledde sin verksamhet för arton år sedan. Ännu viktigare är dock vad hon betytt som ett föredöme och en förebild för mig och många, inte minst när det gäller att bygga broar mellan judar och kristna.

Berith Lindgrens ovanliga livsväg var lång och svår, men den ledde också upp på höjder av lycka där jag själv fick tillbringa mycket tid tillsammans med henne. Jag vågar säga att jag sällan mött en människa som utstrålade så mycket ljus, värme och livsglädje, och jag vill gärna försöka fånga något av dessa båda sidor av hennes märkliga livsöde.

Berith föddes den 30 augusti 1931 i Stockholm. Som ett oönskat barn fick hon tillbringa de första tjugo åren av sitt liv på olika barn- och ungdomshem. Långt innan vanvården på vissa av dessa hem började uppmärksammas av medierna under senare år, gav mig Berith ur sin egen erfarenhet skakande inblickar i den vanvård och grymhet som kunde prägla sådana hem. Som svar på frågan hur hon orkade igenom alla dessa svåra år, svarade hon ofta: Jesus och myrorna! Jesusgestalten var någon hon kunde identifiera sig

med och se upp till – både den kärleksfulle och den lidande. Och myrorna beundrade hon för deras flit, styrka och enastående samarbetsförmåga. På något sätt kom båda – Jesus och myrorna – att prägla mera av hennes liv än hon säkert kunde ana de åren.

Det var först när denna förtryckta flicka fick chansen att visa vad hon dög till som en ny fas i hennes liv inleddes. Hon hamnade som hembiträde i ett gott hem där hon fick känna sig uppskattad och älskad, och kontakten med denna underbara familj kom att bestå genom alla år. Jag har sett hennes anteckningsböcker, där hon hela tiden omsorgsfullt skrev upp kokkonstens hemligheter. Vad mer var, hon hade såväl fliten som förmågan att omsätta sina kunskaper i praktiken. Det dröjde inte så många år förrän hon lagade mat på Stockholms finaste restauranger, och efter ytterligare några år hamnade hon i det kungliga köket på Stockholms slott. Där fick hon en alldeles särskilt nära relation till Prinsessan Sibylla, som brukade säga: ”Berith är det trognaste jag har.”

Jag tror jag förstår varför. Först och främst var Berith den mest nitiska och samvetsgranna person vi kan tänka oss – en sann perfektionist. Men det avgörande var nog ändå ett annat drag hos henne. Jag har aldrig mött en människa som var så totalt befriad från att ha anseende till personen. När jag långt senare träffade henne, kunde jag förundras över hur hon som hade vistats i de finaste salongerna nog kände sig minst lika hemma bland de så kallade A-lagarna i Helsingborg, som hon behandlade med respekt, allvar och humor. Hon kunde ”läsa lagen” för dem med största allvar för att sedan uppmuntra dem och skoja friskt med dem. De älskade henne!

Det var nog så att Prinsessan Sibylla upplevde att Berith älskade henne för den hon var som människa och inte för hennes höga ställning. Deras arbetsrelation utvecklade sig till en mycket djup vänskap, och när Prinsessan Sibylla dog 1972 var det som om något dog också hos Berith. Hon berättade att hon inte ville laga mat mera och att det kändes som om livet mist sin mening. Men då kom hon att tänka på att Prinsessan Sibylla hade sagt till henne att hon hade talang att måla, och att hon borde utveckla den förmågan. I den svåra sorgen blev dessa ord avgörande för nästa fas i Beriths liv. Prinsessan Sibyllas ord blev nog ett sätt både att bearbeta sorgen och att hedra den hon sörjde så djupt. Fast kanske var det mest avgörande något som hände ungefär vid denna tid: hennes barndoms Jesus blev levande för henne på nytt.

En av Beriths blommande Davidsstjärnor.

Följderna var minst lika genomgripande som tjugo år tidigare. Nu började hon intensivt att måla. Hon blev framför allt "blomstermålaren" och känd för många genom sina blomsterkort som hon lät trycka och sälja. Men den handeln var så långt från normal affärsverksamhet som tänkas kan. För nu hade Berith fått en ny och för henne själv oförklarlig inriktning på sitt liv. Samtidigt som Jesus blev levande för henne, var det Jesu judiskhet som grep henne på ett sådant sätt att hon kände sig som ett med det judiska folket och Bibelns land Israel. Hon sa ofta att hon inte förstod varför det blev så, eftersom ingen någonsin hade talat med henne om judarna. Hon visste bara att hon ville göra något för dem. Efter att ha donerat flera motiv till olika goda ändamål, till exempel "Kärlekens krans" till Reumatikerförbundet och ett flertal motiv till IM, kom hon alltmer att inrikta sig på olika projekt i Israel. Den berömda Davidsstjärnan hänger i original på sjukhuset *Sha'are Tsedek* i Jerusalem. Hon samlade också in stora summor till ett annat sjukhus i Jerusalem som tyvärr inte längre finns. Hon bekostade även en bypass-operation både till en rabbin och till en muslimsk fredsaktivist.

Denna Davidsstjärna hänger i original på sjukhuset Sha'are Tsedek i Jerusalem.

Outtröttligt reste hon runt till kurser och konferenser och sålde sina kort och planscher. Hon blev också ett känt inslag i Helsingborgs gatubild genom att samla flaskor och burkar som tillsammans med korten inbringade ansevärda summor. "Berith är det trognaste jag har" – de orden ägde fortfarande sin tillämpning. Jag minns att när hon använde sina egna kort för att skicka födelsedagshälsningar eller något annat, betalade hon själv exakt samma pris som hon skulle ha fått om hon sålt dem. Allt skulle hon skänka bort och allt bokförde hon till sista kronan i sina vackra kassaböcker, som i sig är veritabla konstverk. En liten detalj finns med i snart sagt alla hennes motiv: myran! Barndomens föredömliga lilla kryp kunde hon aldrig släppa. De fortsatte att imponera och inspirera henne.

En djup och äkta kärlek till det judiska folket och Israel var något som besjälade hennes konst och som präglade hennes liv. Hon utbrast så ofta i tacksam förundran: "Tänk att jag skulle få denna rikedom i livet!" Livet ut bar hon ett smycke i guld som hon lät göra i Jerusalem – ett kors inneslutet i Davidsstjärnan. Hon kunde inte tänka på Jesus utan att också tänka på hans folk. Det var för henne alldeles självklart och samtidigt förundransvärt stort att hon fått sin tro genom judarna, och hon citerade så ofta Jesu ord enligt Johannes 4:22: "Frälsningen kommer från judarna." Därför var antisemitismen något avskyvärt och all antijudiskhet i kristendomens namn särskilt ofattbar och motbjudande.

Berith fick sluta sitt liv på tillredelsedagen för sabbaten. Hon talade ofta om den eviga sabbaten och det himmelska Jerusalem och undrade om hon skulle kunna göra något gott där. Denna hennes fråga säger så mycket om hennes största glädje i livet – att kunna göra något gott för andra och för den Gud hon trodde på och ville tjäna. Därför kunde hon inte tänka sig passivitet ens i den eviga sabbatsvilan.

Jag kan inte hjälpa att jag tänker på orden i Johannes 1:29 när jag tänker på Beriths hengivna kärlek: "Där är en sann israelit, en som är utan svek." Frid över hennes ljusa minne!

Skulle någon av er som läser dessa rader vilja hedra Berith genom en gåva till den stiftelse hon var med och grundade, går det bra att använda Jubileumsfondens PlusGiro eller Bankgiro som återfinns nedan. Om möjligt, ange "Till Berith Lindgrens minne".

Inledningsvis nämnde vi att judar och kristna firar påsk i samma vecka i år. Den judiska påsken pågår i sju dagar, fast egentligen skulle vi kunna säga att den pågår i sju veckor, för redan vid påskdagens utgång (i år alltså på tisdagskvällen) påbörjas vad som skulle kunna kallas "nedräkningen mot pingsten". Enligt 3 Mos 23:15-16 ska folket nämligen "räkna femtio dagar" mellan påsk och pingst. Det innebär att församlingen i synagogans gudstjänst dag för dag kungör hur många dagar som återstår till pingsten. Anledningen är att det tog sju veckor för Israels folk att bege sig från Egypten till Sinai berg, där Bibelns första stora pingstunder ägde rum enligt 2 Mosebok 19-20. I den judiska traditionen kallas detta under för "påskens fullbordan", eftersom det är först med givandet av Toran – alltså Guds Ord - som folkets första befrielse kan anses fullbordad. Det är då Israels folk får ta emot ledstjärnan och livlinan för sin fortsatta vandring genom historien, och därför ges under dessa sju veckor en daglig påminnelse om pingstens avgörande betydelse.

Konstnärinnan

Berith Lindgren

* 30.8.1931

† 7.4.2017

har lämnat oss i djup
sorg och saknad

Liliane
Syskonbarn
och vänner

*Med alla Herrens fromma
jag till den staden går
där livets träd i blomma
vid ljusets källa står.
Där skaran ingen räknat
lovsjunger kring Guds tron
och alla sår är läkta
och hjärtat har fått ro.*

Begravningsgudstjänsten
äger rum i Päljö kapell
den 26 april kl. 13.
Efter akten inbjuds
till en minnesstund
på Linnéträdgården.
Vänligen anmäl
deltagande till Fonus,
042-139370, senast 21/4.
Tänk gärna på något gott
ändamål som låg Berith
varmt om hjärtat

Mera om detta finns att läsa i boken *Tid för Gud: Judiska och kristna perspektiv på de judiska högtiderna*. Pingsten är nog en ganska försummad högtid på kristet håll trots att den inte sällan kallas för "kyrkans födelsedag". För att fördjupa de bibliska perspektiven på denna stora högtid och på det djupa sambandet mellan påsk och pingst erbjuder vi nu boken som gåva under denna sjuveckorsperiod. Ni behöver bara maila, skriva eller ringa till fondens bokdistributör, Lars-Åke Spånberger, Industrigatan 14, 11246 Stockholm, larspa@bredband.net, tel. 0730 383848, så kommer boken på posten. Givetvis går det också bra att beställa fondens övriga böcker hos honom.

Till sist vill jag önska er *Pesach sameach*, och en rikt välsignad påskhögtid!

Med varm hälsning,

Er tillgivne

Göran Larssons jubileumsfond för judisk-kristna relationer:

Adress i Sverige:	Sommarvägen 1, 177 61 Järfälla, tel. 073-094 95 04
E-postadress:	goran.larsson@judiskkristnarelationer.se
Hemsida:	www.judiskkristnarelationer.se
PlusGiro (Postgiro):	195 85 45-4
Bankgiro:	5374-4249
Bank:	Nordea
Ibannummer:	SE17 9500 0099 6042 1958 5454
BIC eller Swiftkod:	NDEASESS